

Nyt fra ICROFS

side 2

Stor interesse for Organic RDD 2 - interessetilkendegivelser inden for de ni fokusområder; Ny medarbejder i ICROFS; Natur- og Landbrugskommissionen anbefaler forstærket indsats for økologi; Bliv klogere på økologisk svineproduktion; Temaeftermiddag i det økologiske sædskifteforsøg

Artikler

side 3

"SUMMER"-kyllinger på urter

side 5

Æbler under tag er pletfrie

side 7

Ny rapport fra MulitTrust-projektet

side 9

Arrangementer og publikationer

Foto: Katrine S. Sørensen

Stor interesse for Organic RDD 2

Fristen for at indgive interessetilkendegivelser til det nye økologiske forsknings-, demonstrations- og udviklingsprogram Organic RDD 2 er nu passeret, og der er kommet 65 interessetilkendegivelser. Der er projektidéer for 632 millioner kr., og der er søgt om støtte for langt mere end de op til 90 millioner kr., som der er at dele ud.

Næste skridt i processen er, at ICROFS' programkomité vurderer de indkomne interessetilkendegivelser. Ud fra denne vurdering beslutter GUDP-bestyrelsen så, hvilke ansøgere der inviteres til at skrive en egentlig projektansøgning, som skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen 21. august kl. 12. Læs mere på www.icrofs.dk

Interessetilkendegivelser inden for de ni fokusområder

Nedenfor fremgår antallet af interessetilkendegivelser fordelt på de ni fokusområder, beskrevet i ICROFS' forsknings- og udviklingsstrategi. Langt de fleste arbejder integreret med flere af områderne:

1. Eksisterende økologiske produktionssystemer: 34
2. Nye økologiske produktionssystemer: 36
3. Bedrifts-, organisations- og samarbejdsformer: 11
4. Mikrobielle interaktioner i jord, planter, dyr, foder og fødevarer: 17
5. Markeder og forretningsudvikling: 29
6. Sundhed for dyr og mennesker: 29
7. Klima, energi og ressource management: 34
8. Natur og miljø: 35
9. Økologiens samfundsmæssige betydning: 21

Ny medarbejder i ICROFS

ICROFS har per 1. maj ansat Esther Waweru som assisterende international koordinator. Esther vil primært være beskæftiget med internationale samarbejdsaktiviteter med særligt fokus på Afrika. Esther kommer fra Kenya og har mere end fem års erfaring med projektarbejde omhandlende samfundsudvikling relateret til samfundsmæssige levevilkår i Afrika.

Esther har senest været beskæftiget

ved Red Barnet, hvor hun arbejdede med projekter i Ghana og Kenya bl.a. med facilitering og implementering af uddannelsesprojekter for børn og unge; rådgivning og støtte til projektgrupper vedrørende fundraising; udfærdigelse af ansøgninger; projektudvikling samt udvikling af Red Barnets globale strategi og mandat.

Esther har en Mastergrad i "Development and International Relations" fra Aalborg Universitet samt en Bachelor i "Economics and Sociology" fra Catholic University i Kenya.

Natur- og Landbrugskommissionen anbefaler forstærket indsats for økologi

Natur- og Landbrugskommissionen har nu afsluttet sit arbejde, og en af kommissionens 44 anbefalinger handler om en forstærket indsats for økologi. I den afsluttende rapport anbefaler kommissionen, at økologi fortsat prioriteres højt som indsatsområde og at den flerårige økologiforskning og -udvikling videreføres og fokuseres på at skabe og udnytte synergi mellem miljø- og biodiversitetshensyn og en velfungerende økologisektor.

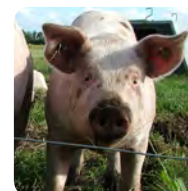
[Se hele rapporten her. Om økologi: fra s. 70.](#)

Bliv klogere på økologisk svineproduktion

Folkene bag fem igangværende Organic RDD og Core Organic forskningsprojekter om økologisk svineproduktion er gået sammen om en to-dages workshop, hvor dugfriske resultater fra projekterne

vil blive præsenteret. Den første dag, 12. juni, er rettet mod forskere, mens dagen efter fortrinsvis er for landmænd, rådgivere og andre interesserede. Der vil være danske og internationale oplægsholdere, besætningsbesøg og mulighed for diskussion. Læs mere på www.icrofs.dk.

Temaeftermiddag i det økologiske sædskifteforsøg

Som en del af det ICROFS-koordinerede Organic RDD projekt High Crop holdes der temadag den 21. maj i det økologiske sædskifteforsøg på Foulum. Forsøget har kørt siden 1997 og er i dag den eneste af sin art i Danmark. Hør om hvorfor langvarige sædskifteforsøg er vigtige for udviklingen af den økologiske planteavl, og se hvordan sædskifter med og uden kvælstoffikserende grøngødningsafgrøder og tilførsel af husdyr-gødning påvirker udbyttet.

Læs mere på www.icrofs.dk.

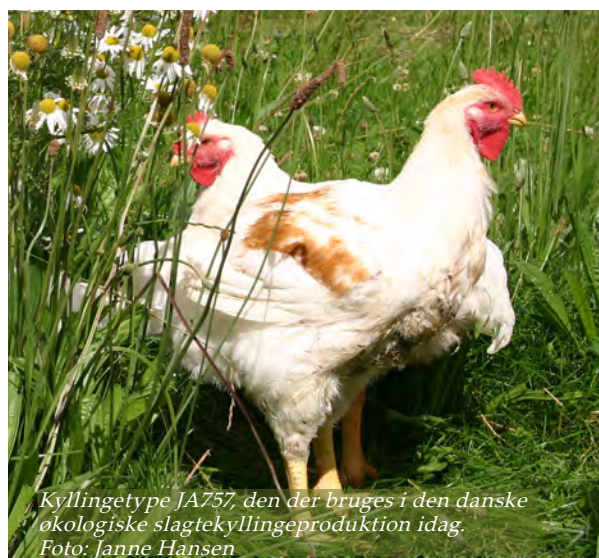
”SUMMER”-kyllinger på urter

Af Sanna Steinfeldt og Klaus Horsted, Institut for Husdyrvidenskab og Agroøkologi, Aarhus Universitet

I Organic RDD projektet 'SUMMER' er der gennemført et forsøg med økologiske slagtekyllinger, som har haft adgang til et stort udeareal med urter. Projektet har undersøgt, hvordan kyllingetyper, med forskellig væksthastighed, samt forskellige fodringsstrategier påvirker dyrenes fødeindtag, tilvækst, velfærd, sundhed og kød-kvalitet.

De foreløbige resultater viser, at det er nødvendigt at anvende kyllinger med lavere væksthastighed for at opnå bedre velfærd, ligesom der bør fokuseres mere på den enkelte kyllingetypes aktuelle næringsbehov og udnyttelse af føde fra udearealet.

Kyllingetype JA757, den der bruges i den danske økologiske slagtekyllingeproduktion idag.
Foto: Janne Hansen

Økologiske slagtekyllinger er dyre, hvilket er en del af forklaringen på en lav markedsandel. Projektets idé har derfor været at tilføre yderligere kvalitet til produkterne således at den højere pris rimeliggøres. Ekstra kvalitetsdimensioner har derfor været, at kyllingerne går på friland, har høj dyrevelfærd og fortrinsvis æder lokalt produceret foder herunder fødeemner fra et attraktivt udeareal.

Baggrund

Med det nuværende regel-

sæt for økologisk slagtekyllingeproduktion er det i dag tilladt at have en højere daglig tilvækst samt, en væsentligt yngre slagtealder end det, der oprindeligt var reglen efter indførelsen af økologisk slagtekyllingeproduktion i midten af 90'erne. Dette resulterer ofte i benproblemer og deraf følgende lavere aktivitetsniveau blandt dyrene, hvilket igen øger risikoen for sår og svidninger på fødderne.

Ved brug af nye genotyper med langsommere vækst og ændret fodringsstrategi for-

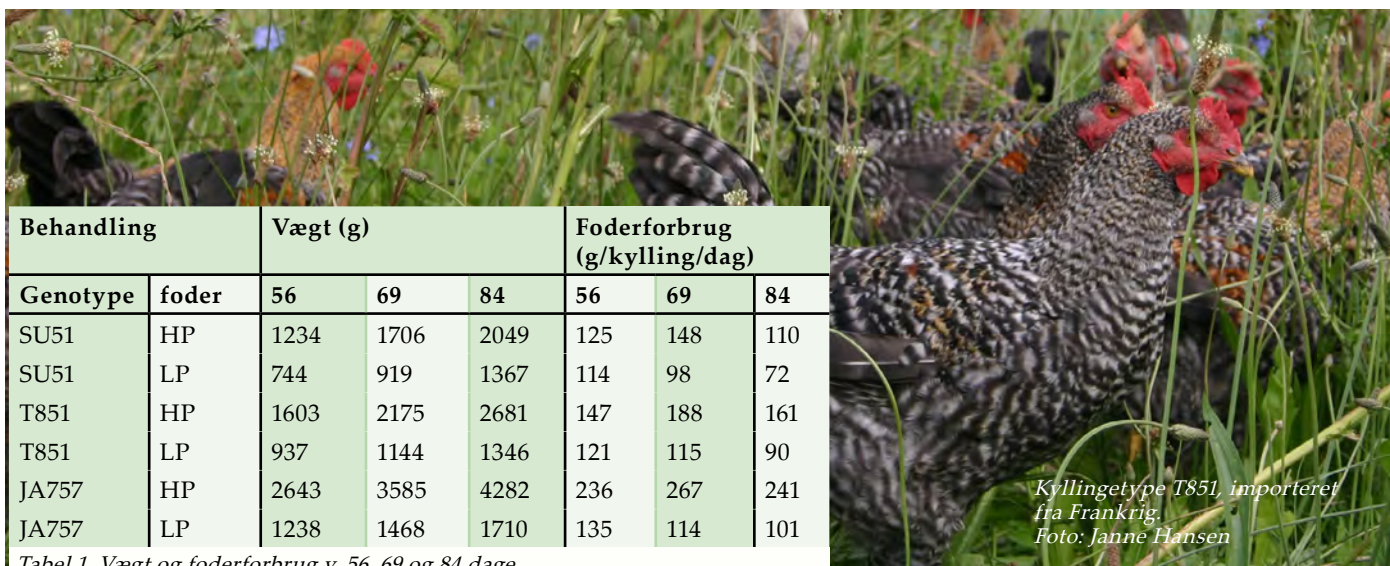
ventes der en bedre velfærd, ny spisekvalitet, højere robusthed og bedre udnyttelse af føde fra udearealet.

Forsøget

Tre slagtekyllingetyper med forskellige vækstpotentialer indgik i forsøget, hvoraf de to importeredes fra Frankrig (SU51 og T851), mens den tredje (JA757) er den der bruges i den danske økologiske slagtekyllingeproduktion i dag.

Kyllingerne blev opdrættet på stald de første fire uger, hvorefter de medio juni 2012 blev sat ud i 18

parceller á 500 m² tilsæt med rajgræs og urter. Der blev indsat 42 kyllinger i hver parcel/hus (12 m² pr kylling). Udover de tre kyllingetyper anvendtes to fodringsstrategier, hvoraf den ene (HP) svarer til anvendt praksis, dvs økologisk standardfoder og hel hvede (separat silo). Ved den anden fodringsstrategi (LP) blev kyllinger tilbudt et hjemmelavet foder med tre proteinafgrøder (ærter, raps, lupin), samt hel hvede, hel havre og kridt i separate siloer.

Kyllingetype T851, importeret fra Frankrig.
Foto: Janne Hansen

Behandling		Vægt (g)			Foderforbrug (g/kylling/dag)		
Genotype	foder	56	69	84	56	69	84
SU51	HP	1234	1706	2049	125	148	110
SU51	LP	744	919	1367	114	98	72
T851	HP	1603	2175	2681	147	188	161
T851	LP	937	1144	1346	121	115	90
JA757	HP	2643	3585	4282	236	267	241
JA757	LP	1238	1468	1710	135	114	101

Tabel 1. Vægt og foderforbrug v. 56, 69 og 84 dage.

Urter m.m.	Tørstof	Protein	Methionin	cystin
Kommen	16,0	17,7	3,37	1,56
Rødkløver	16,6	29,6	4,68	2,27
Cikorie	11,8	19,2	3,78	1,63
Vejbred	11,3	19,5	3,33	1,86
Rajgræs	14,8	21,2	3,99	2,02
Bibernelle	21,3	18,8	3,42	1,99
Kællingetand	17,2	22,2	3,74	2,57
Lucerne	19,9	20,1	3,37	2,49

Tabel 2. Kemiske analyser af urter fra udearealet .

Tilvækst og foderforbrug

Der var stor effekt af behandlingerne på tilvæksten. Fodring med HP + hel hvede resulterede i vækstrater, der var vidt forskellige for de tre genotyper, hvilket afspejler det forskellige vækstpotentiale (Tabel 1). JA757 lå højest, SU51 lavest og T851 havde en vækst, der lå mellem de to andre. Fodring med LP + hel hvede og hel havre, der var baseret på en 'choice feeding' strategi, resulterede i et generelt lavere foderforbrug for alle genotyper og dermed en generel lavere tilvækst, hvor forskellen mellem genotyper ikke var nær så markant som med HP foderstrategien. forbedre rådgivningen ude i besætningerne.

Andelen af hel hvede i det totale foderindtag udgjorde en langt større procentandel

ved LP strategien (51-89%) end ved HP strategien (8-47%) for alle genotyper. Der var således ikke den store lyst til at æde det alternative proteinfoder, hvilket muligvis kan afhjælpes såfremt dyrene introduceres til dette foder allerede i løbet af de første 4 uger af opdrætningsperioden.

Urternes proteinindhold

Kemiske analyser af rajgræs og forskellige urter fra udearealet er vist i Tabel 2 og for de fleste arters vedkommende er indholdet af protein og methioninindhold højt sammenlignet med flere andre danske foderåvarer. Særligt rødkløverblade havde et højt indhold.

Analyserne viser, at græs-ser og urter på udearealet i et vist omfang kan bidrage til kyllingernes næringsstof-

forsyning.

Alternativt fødeindtag

Analysen af indholdet i kyllingernes kro viste desuden, at også insekter, regnorme og snegle indgik som en del af fødeindtaget fra udearealet. Sneglene havde et meget højt protein- (44,8 g/100g tørstof) og methioninindhold (6,37 g/kg tørstof).

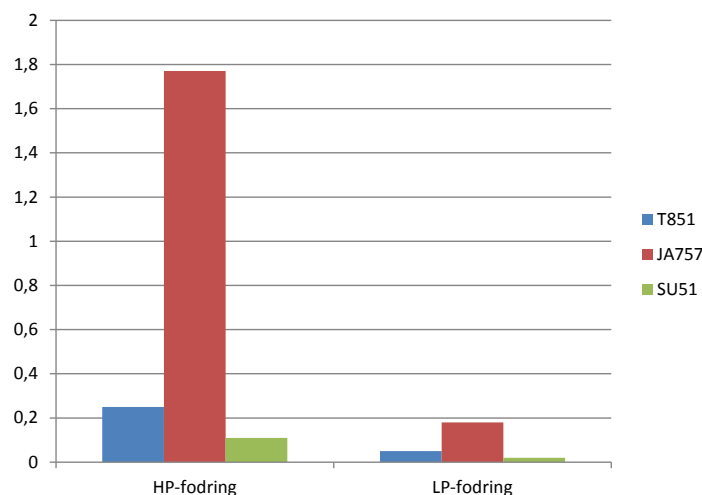
Gait score og velfærd

Der blev foretaget gait score bedømmelser af 2/3 af kyllinger ved 55 og 85 dage. En gait score bedømmelse siger noget om kyllingernes gangegenskaber og jo lavere score des bedre. Kyllinger med relativ hurtig tilvækst er ofte hæmmet i deres gang. Tidligere undersøgelser tyder på, at en gait score på omkring 2 er forbundet med smerte for kyllingen. I denne undersøgelse havde 'JA757' betydelige gangproblemer når den blev fodret med normalt økologisk foder (HP), mens de to øvrige kyllingetyper ingen problemer havde (fig. 1). Endvidere havde 'JA757' ingen problemer når den blev fodret med det alternative foder (LP), hvilket hang sammen med et lavere foderindtag og dermed lav tilvækst. Bedømmelser af fjerdragt og fodhelse viste samme billede således at kun 'JA757' på HP foder havde anmærkninger. Generelt viste kyllinger, fodret med LP foder, en større fødesøgningsaktivitet

i udearealet.

Perspektiver

Resultaterne så langt indikerer, at både kyllingetype og fodringsstrategi er væsentlige faktorer når en højværdi kyllingeproduktion defineres ud fra en etisk og ressourcemæssig kvalitet. Det er således nødvendigt at anvende kyllinger med lavere væksthastighed for at opnå bedre velfærd, ligesom der bør fokuseres på den enkelte kyllingetypes aktuelle næringsbehov og udnyttelse af føde fra udearealet. Andre faktorer såsom sundhed, kød- og spisekvalitet og effekten af slutfodring er øvrige faktorer som projektet forventes at kunne inddrage i den samlede perspektivering.

Figur 1. Gait score for de tre genotyper fordelt på fodringsstrategi.

Mere information

Læs mere om Organic RDD projektet SUMMER på websiden: <http://www.icrofs.dk/danskforskning>

Organic RDD er finansieret af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og koordineres af ICROFS.

Æbler under tag er pletfrie

Marianne G. Berthelsen, Institut for Fødevarer - Planter, Fødevarer og Bæredygtighed, Aarhus Universitet

Det startede som et lidt vildt påfund; hvad sker der hvis man sætter et tag over æbletræer? Kan man så dyrke æbler uden at sprøjte og uden at få frugten skadet af svampeangreb? Det satte vi os for at undersøge i projekt 'Fruitgrowth' som har til mål at optimere den danske produktion af økologiske æbler.

Resultaterne er meget positive, idet det viser sig, at det lille tag gør en stor forskel i forhold til at forebygge svampesygdomme, der angriber æbler.

Dyrkning af æbler under tag

Efter det første års forsøg i projektet FruitGrowth kan vi konkludere at den vilde idé med tag over æblerne ikke var så tosset endda – og at et lille tag gør en stor forskel i forekomsten af alle de svampesygdomme som angriber æbler.

Sorter i forsøget

Til forsøget anvendte vi sorterne 'Elshof' og 'Rubens'. Begge sorter er meget følsomme overfor æbleskurv, som er den værste sygdom på æble. Det betød, at der under almindelige usprøjtede forhold var 70 % af 'Elshof' frugterne, som måtte kasseres på grund af alvorlige skurvangreb, og af de resterende var kun 3 % uden skurvpletter.

Overbevisende effekt af tag

Under tag derimod, var der kun mellem 0-5 % af frugterne, som var hårdt angrebne og hele 85 % af frugterne var uden en eneste skurvplet efter endt lagring i januar. For sorten 'Rubens', som er endnu mere skurvfølsom, var billedet endnu tydeligere. Under taget var 75 % af frugterne uden skurvpletter, mens 15 % måtte kasseres. Uden for taget var 95 % af frugterne kassable, frugtstørrelsen

halveret og udbytte var kun 1/3 af hvad der blev høstet under tag.

Også forekomsten af andre sygdomme som sodplet, der er meget hyppig under usprøjtede forhold, var helt fraværende i frugter dyrket under tag.

Vi undersøgte også frugterne for, hvad der udviklede sig af sygdomme efter endt lagring ved stuetemperatur og høj luftfugtighed. Her viste der sig lidt lagerskurv, som er bittesmå skurvpletter på ca. 5 % af frugterne. Det svarer til, hvad vi så i de dele af marken, som var sprøjtet intensivt med økologisk tilladte svampemidler.

Hvorfor virker taget?

Forklaringen på det noget uventede og meget positive resultat er, at det lille tag har været i stand til at afkorte de perioder, hvor blade og frugter har været våde i forbindelse med regn. Skurv, og også mange andre svampesygdomme, kræver længerevarende perioder med våde blade for at svampesporer kan spire og inficere blade. Varigheden er afhængig af temperaturen, ved 10 grader C skal der 28 timers bladfugt til en skurvinfektion, ved 17 grader C kun 18 timer.

Frugtkvaliteten

Da taget, ud over at beskytte imod regn, også i en vis

Sorten Elshof dyrket under tag

Sorten Elshof usprøjtet og uden tag

udstrækning skygger træer og frugter undersøgte, vi hvordan frugtstørrelse, sukkerindhold og frugtfasthed blev påvirket af taget. Her er resultatet, at der ikke var nogen visuel forskel i omfanget af rød dækfarve på frugten, og at frugtstørrelsen ikke var negativt påvirket af taget.

Heller ikke sukkerindholdet i frugterne var påvirket, mens der for begge sorter var en tendens til, at frugterne var lidt fastere efter endt lagring i januar måned.

Økonomi

Forsøget rejser selvfølgelig også en masse spørgsmål.

Først og fremmest om det gode resultat kan opnås i flere år og derefter, om det giver økonomisk mening. Det kan vi forhåbentlig få mulighed for at afdække i de kommende år. Regntage er i øvrigt kendt fra produktionen af sødkirsebær, hvor overdækning sikrer, at bærerne ikke

revner, når det regner om sommeren. Der findes således kommercielle systemer til overdækning.

Mere information
 Læs mere om Organic RDD projektet Fruit-Growth på websiden: <http://www.icrofs.dk/danskforskning>

Organic RDD er finansieret af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og koordineret af ICROFS.

Ny rapport fra MultiTrust-projektet

– udvikling af metoder til vurdering af de økologiske fødevarer-systemers kvaliteter

Af Jeppe Læssøe, Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet

MultiTrust-projektet vil gøre det lettere at overskue, drøfte og vurdere de mange forskellige kvaliteter, som kendetegner det økologiske fødevarer-system.

I en ny rapport præsenteres resultaterne af projektets første del, hvor opgaven er blevet belyst ud fra fem synsvinkler. Desuden behandles en række tværgående temaer, som det igangværende udviklingsarbejde skal håndtere.

MultiTrust projektet har til formål at udvikle metoder til vurdering og kommunikation vedrørende de effekter som økologiske fødevarer-systemer har på miljø, menneske og samfund. Hensigten hermed er dels at gøre de økologiske producenter bedre i stand til at udvikle økologien i overensstemmelse med de

økologiske principper og i synergi med samfundets målsætninger, dels at gøre det lettere for forbrugere, borgere og politikere at sætte sig ind i og bedømme de forskelligartede bidrag, som økologiske fødevarer-systemer tilbyder. Det forventes at sådanne redskaber til multikriteriel vurdering og kommunikation kan understøtte en integreret

og troværdig udvikling af økologisk jordbrug, og dermed underbygge økologiens langsigtede vækst.

Ny rapport fra MultiTrust

Aktuelt er projektet i gang med udviklingsarbejdet, men inden da har forskergrupper indenfor økonomi, sociologi, filosofi, psykologi, erhvervskommunikation og medieforskning undersøgt problematikken ud fra hver deres perspektiv. Desuden har de gennem samarbejde fundet frem til en række tværgående problematikker, som udviklingsarbejdet skal håndtere. Resultatet er publiceret i rapporten "Multikriteriel vurdering og kommunikation af økologiske fødevarer-systemer – fem perspektiver på udfordringer og muligheder samt tværfaglige overvejelser" (<http://org-prints.org/22168/>)

største vægt. Den anden store udfordring er at få synliggjort de værdier, der er indbyggede i vurderingsredskabet, og hvordan de forholder sig til økologiens etiske principper, samfundsmæssige målsætninger og andre interesser. Endelig er det også en stor udfordring at finde måder, hvorpå sådanne komplekse vurderinger kan kommunikeres på en effektiv og inddragende måde. De skal kunne anvendes af både eksperter og praktikere med mange forskellige perspektiver.

I projektets Work Package 2 (WP2) er disse tre udfordringer blevet behandlet ved hjælp af de omtalte fem faglige bidrag, som hver især er baseret på studier af den eksisterende relevante forskningslitteratur.

Den økonomiske synsvinkel

Det første bidrag introducerer multikriteriel vurdering ud fra en økonomisk synsvinkel. Fokus er her på, hvordan man afvejer og opgør de forskellige værdier, der indgår i valget af produkt eller handling. Det kan gøres på forskellige måder. Afsættet kan tages i

Tre centrale udfordringer

Projektet har formuleret tre centrale udfordringer. Den første store udfordring ved at lave helhedsvurderinger af økologi er således at bevare balancen mellem de forskellige typer af viden, der indgår, og undgå at det, der vides mest præcist eller er lettest at måle, får den

IFOAM's fire overordnede principper, men der kan også trækkes på forskellige bæredygtighedsindekser i udviklingen af de multikriterielle vurderingsmetoder.

De normative aspekter

Det andet bidrag belyser de normative aspekter, som det er vigtigt at være opmærksom på ved udvikling af multikriterielle vurderingsmetoder. Her skelnes der mellem tre normative grundbegreber – værdi, kvalitet og etik, som i høj grad er relevante i forhold til, hvilken måde de økologiske fødevarer iagttages og beskrives. Iagttagelsen præges i dag ofte af en række fastsatte indikatorer, men bag dem findes der 'orientatorer', som kan være fundamentale interesser, værdier, kriterier eller mål. Det er vigtigt at få dem frem i lyset og overvejet, hvordan de påvirker iagttagelsen og derigennem også vurderingerne.

Ledelsesperspektivet

Det tredje bidrag anlægger et ledelsesperspektiv og ser på, hvordan økologiske fødevarer påvirkes af relationerne på markedet. De centrale begreber er her tillid og troværdighed. Det forhold, at økologien ikke er en fast størrelse, knyttet til et nationalt regelsæt, men snarere fremstår som en række økologier på et globalt marked

med forskellige tolkninger, er her i særdeleshed en udfordring.

Medierne som det sociale rum

Det fjerde bidrag har fokus på medierne som det sociale rum, hvor opfattelserne og vurderingerne af de økologiske fødevarer opstår, mødes og brydes. Også i det perspektiv står tillid og troværdighed i fokus. I et kommunikationsperspektiv er tilliden imidlertid ikke entydigt et gode, fordi den i værste fald kan blokere for at sætte sig nærmere ind i forholdene – og dermed for mere kvalificerede og solide vurderinger.

Den psykologiske håndtering

Det femte og sidste bidrag ser på multikriterielle vurderinger i lyset af viden om, hvordan vi psykologisk håndterer komplekse problemstillinger, samt udvikler strategier til at håndtere vores hverdagsliv. Ikke kun økologien, men også vores psyke og hverdag er komplekse størrelser. Det er således vigtigt at være opmærksom på til lærte mentale synsmåder, holdninger, problemløsningsstrategier, emotionelle reaktionsformer samt udviklede selvpraksisser, som på forskellig måde udgør beredskaber, gennem hvilke vi møder og tager stilling til økologiske fødevarer.

I rapportens afsluttende kapitel ses der nærmere på, hvordan perspektiverne brydes og spiller sammen. Fx ser økonomerne mennesker som rationelt nyttemaksimerende med vægt på prisen, men udfordres her af forbrugernes valg af økologiske produkter. Her tilbyder de normative og psyko-sociale bidrag opmærksomhed på etiske, erfaringsbaserede og emotionelle former for vurdering.

En anden tværgående problematik handler om et indbygget paradoks i projektet, idet det sigter mod at fremme en øget kompleksitet i brugernes forståelse og vurderinger, men omvendt ser det som nødvendigt at reducere kompleksiteten for at gøre den tilgængelig. I udviklingsarbejdet vil brug af visualisering og animation blive brugt til at løse op for denne vanskelige knude.

Mere information

Læs mere om Organic RDD projektet MultiTrust på websiden: <http://www.icrofs.dk/danskforskning>

Organic RDD er finansieret af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og koordineret af ICROFS.

Arrangementer

FQH-konference 2013

Den anden internationale konference om forskning i økologisk fødevarer-kvalitet og sundhed bliver afholdt i Warszawa i Polen den 5.-7. juni 2013. Konferencen fokuserer på emner som Fremtiden for bæredygtigt landbrug; Kvalitet og fødevarer fra økologiske og lignende relaterede produktionssystemer; Nye metoder til bestemmelse af fødevarer-kvalitet, Systematisk syn på fødevarer og sundhed.

Læs mere på <http://www.fqh2013.org/>

Workshop om økologisk svineproduktion

Der afholdes workshop om økologisk svineproduktion den 12. og 13. juni, Hovborg, Danmark. Workshoppen byder den første dag på en forsker-dag, hvor der bl.a. vil blive præsenteret resultater fra fem aktuelle forskningsprojekter. Den anden dag er en praktiker dag, hvor deltagerne bl.a. skal på gårdbesøg.

Læs mere på www.icrofs.dk

NJF Seminar: "Organic Farming systems as a driver for change"

Den 21.-23. august 2013 afholdes der NJF Seminar i Vingsted Hotel og Conferencecenter, Danmark. Målet med seminaret er at skabe et forum til diskussion af de største udfordringer i økologisk jordbrug samt hvordan forskning og udvikling mere direkte og effektivt kan bidrage til at løse disse udfordringer baseret på det aktuelle forsknings- og udviklingsarbejde, som vil blive præsenteret under seminaret. *Bemærk: deadline for at tilmelde sig til lav pristakst er den 1. juni 2013.*

Læs mere på: www.njf.nu

Arrangementer

7th EUROPEAN ORGANIC CONGRESS

Vilnius, Litauen
2-4 July 2013

The 7th European Organic Congress 2013

Kongressen "Shaping Europe's Organic Future Together" afholdes den 2. til 4. juli, 2013 i Vilnius, Litauen.

4th International Conference on Organic Agriculture Sciences (ICOAS)

Kongressen "Targeting Global Sustainability – Food Security, Biodiversity and Climate Change" afholdes den 9. til 13. oktober 2013 i Ungarn.

Økologikongres 2013

Årets økologikongres afholdes den 27. - 28. november 2013 i Vingstedscetret ved Vejle. Forberedelserne til kongressen er i fuld gang. Vil du have informationer, når der er nyt om Økologi-Kongres 2013, kan du tilmelde dig kongressens nyhedsbrev. Læs mere på www.okologi-kongres.dk

Arrangementer

Temaeftermiddag i det økologiske sædskifteforsøg

Som en del af det ICROFS- koordinerede Organic RDD projekt High Crop holdes der temadag den 21. maj i det økologiske sædskifteforsøg på Foulum. Forsøget har kørt siden 1997 og er i dag den eneste af sin art i Danmark. Hør om hvorfor langvarige sædskifteforsøg er vigtige for udviklingen af den økologiske planteavl, og se hvordan sædskifter med og uden kvælstoffikserende grøngødningsafgrøder og tilførsel af husdyr-gødning påvirker udbyttet. Læs mere på www.icrofs.dk

Publikationer

SOLID Newsletter nr. 3, april 2013

Nyhedsbrev på engelsk fra EU-projektet SOLID, som omhandler bæredygtig, økologisk og "low-input" mælkeproduktion.

Hent nyhedsbrevet på: www.solidairy.eu

Dine input til nyhedsbrevet

ICROFSnyt-redaktionen lytter meget gerne til sine læsere. Vi er til for jer.

Dine idéer og forslag til forbedringer, ændringer m.m. er meget velkomne.

E-mail: LindaS.Sorensen@icrofs.org eller camilla.mathiesen@icrofs.org

Foto: Linda S. Sørensen